

Projektet Kunskapslänken – dialogmöte med myndighetsnätverket

Den 24 november kl 9.30 – 15.00

Energimyndighetens konferenscenter, Rosenlundsgatan 9 Stockholm

Minnesanteckningar

Deltagare:

Rebecka Marklund – Energimyndigheten
Fredrik Wikström – MUCF
Helén Spetsmark – Konsumentverket
Anna-Karin Quetel – Livsmedelsverket
Christer Karlsson – Trafikverket
Hans Ljungqvist – Universitets- och Högskolerådet
Henry Stegmayr – Folkhälsomyndigheten
Mathias Sundin – Kunskapslänken
Lisen Vogt – Kunskapslänken
Kerstin Eriksson – Kunskapslänken

Kunskapslänkens projektledare hade innan möte haft samtal/maillkontakt med:

Ulrika Åkerlund – Boverket
Björn Garefelt – Folkbildningsrådet
Lisa Eriksson – Naturvårdsverket
Victoria Palmgren – Universitets- och Högskolerådet

Inledning

Mötet inleddes med en kort presentationsrund då Rebecka Marklund från Energimyndigheten deltog för första gången. Därefter berättade Rebecka om Energimyndighetens beslut att fortsatt finansiera Kunskapslänken. Energimyndigheten har tidigare haft ett tydligt uppdrag att finansiera projekt riktat mot barn och unga och har under de senaste åren bidragit till att flera stora nationella projekt kunnat genomföras. Idag finns det uppdraget inte lika tydligt men Energimyndigheten har ändå valt att finansiera Kunskapslänken som enda projekt riktat mot barn och unga.

Kunskapslänken – hänt sedan september

Regionalt har ett flertal samtal förts med aktörer som kan medverka till att regionala kunskapsnoder kring Lärande för hållbar utveckling kan förverkligas. Hit hör aktörer som Länsstyrelser, Regionförbund, Universitet o högskolor, kommuner, folkhögskolor och alternativa lärcentra som Science Centers och muséer. Tack vare de regionala dialogmöten som genomförts tidigare under året har lärandets betydelse för att nå energi, klimat och miljömålen lyfts och tydliggjorts i ett flertal regionala planer och styrdokument. Bland annat återfinns i *Kalmars läns regionala åtgärdsprogram för miljömålen 2015-2020* som första åtgärd "Genomföra utbildningsinsatser och skapa en regional nod för "lärande för hållbar utveckling".

I de fyra norrlandslänen har Kunskapslänken bjudit in till en "skrivstuga" i januari som ett första steg mot en samordnad strategi för Lärande för hållbar utveckling.

Nationellt

Kerstin Eriksson och Anders Jidesjö var inbjudna till Energimyndighetens ledningsgrupp den 15 september för att presentera resultatet från KNUT- projektet och att prata om bakgrund, syfte, mål och aktivitetsplan för Kunskapslänken.

Lisen Vogt har haft ett telefonmöte med representanter för Skolverket för ett samtal kring Kunskapslänken och på vilket sätt Skolverket kan stödja projektets genomförande och på sikt vara delaktiga i en nationell kunskapsorganisation för Lärande för hållbar utveckling. Efter det mötet konstaterades från Skolverkets sida att medel saknas för att stödja den här typen av insatser och att man väntar på ett tydligt regeringsuppdrag för att arbeta med dessa frågor.

Kunskapslänken fanns representerade och presenterade projektet på det nationella LHU-nätverkets årliga konferens i Umeå den 17-18 september. (LHU-nätverket är en "rest" från ett nationellt nätverk för Lärande för hållbar utveckling som tidigare Myndigheten för skolutveckling, MSU, drev. Efter att MSU lagts ner har nätverket fortsatt att utvecklats och träffats för erfarenhetsutbyte, samverkan och kunskapsuppbyggnad en gång om året. Nätverket har idag ca 350 deltagare, allt från enskilda pedagoger till forskare och organisationer.) Ett hundratal besökare från olika delar av landet deltog i konferensen i Umeå som i år genomfördes i samverkan med Den globala Skolan och Umeå kommun.

Kerstin Eriksson har haft mailkontakt med Lena Sommestad, ledamot och representant för landets länsstyrelser i Miljömålsrådet samt ordförande i Miljömålsrådet Maria Wetterstrand. Detta för att väcka frågan om lärandets betydelse för att nå miljömålen på Miljömålsrådets möte i december. Lena Sommestad lovade att "göra vad hon kunde" för att ta frågan vidare medan Maria Wetterstrand dels hänvisade till att alla Miljömålsrådets deltagare har möjlighet att lyfta frågor på deras möten. Maria hänvisade också till Miljömålsberedningens ordförande Anders Wijkman. Mathias Sundin träffade Anders Wijkman på en konferens och gav honom information om Kunskapslänken. Senare på samma konferens i slutet av sin dragnings sa Wijkman att utbildningsfrågorna är viktiga och att han skulle återkomma om detta. Projektgruppen avser följa upp detta med honom.

Kunskapslänkens projektledning deltog på Naturvårdsverkets konferens "Verkstad för hållbara livsstilar" den 18-19 november. I både föredrag som i olika workshops framkom tydligt att lärande och utbildning är viktiga faktorer för att nå de nationella miljömålen och de globala hållbarhetsmålen. I samband med konferensen fick representanterna för Kunskapslänken möjlighet till enskilda samtal bland annat *Peter Repinski och Katarina Axelsson*, Stockholm Environment Institute och Eva Ahlner, Naturvårdsverket.

Personer/organisationer som kan ses som potentiella samverkansparter i en nationell Kunskapsorganisation/Kunskapslänk. Filmer och information från konferensen finns här www.naturvardsverket.se/verkstadhallbaralivsstilar.

Dag två avslutades med en gemensam lunch med Gunilla Blomquist, handläggare på Miljödepartementet, som projektledningen tidigare haft kontakt. Gunilla fick en nulägesrapport om projektets fortsatta process där hon ska försöka hjälpa till med kontakter med departementet.

Den 17 november deltog Anders Jidesjö och Kerstin Eriksson på Landsbygdsnätverkets idékonferens "Mat är livet". Anders fick här möjligheten att lyfta lärande och utbildning som

en viktig del i projektet med samma namn som ska köra igång under 2016. Kunskapslänken bör kunna utgöra ett verktyg för Landsbygdsnätverket och hitta samverkansformer för att sprida aktiviteter runt om i landet med fokus på mat och där skolmåltiden kan utgöra ingången till ett lärande för hållbar utveckling. [Till Idékonferens Mat är livet.](#)

Med rubriken "Var är skolverket?" har projektledningen för Kunskapslänken skickat ett mail till Utbildningsminister Gustaf Fridolin, Gymnasie- och kunskapslyftsminister Aida Hadzialic och Skolverkets Generaldirektör Anna Ekström. Som rubriken antyder vill projektledningen ha svar på varför inte Skolverket finns med i de sammanhang där Lärande för hållbar utveckling diskuterades. Nu senast på Naturvårdsverkets konferens "Verkstad för hållbara livsstilar". I brevet hänvisades till Skolverkets återkoppling från telmötet med Lisen Vogt där man sade sig varken ha mandat eller medel att driva frågan. Brevet avslutades med frågan om detta innebär att en stor sektorsövergripande satsning med inriktning på utbildning och lärande för att öka barn och ungas delaktighet i en hållbar samhällsutveckling inte har med den för oss självklara myndigheten, Skolverket?

Projektledningen har också haft ett möte med Eva Friman och hennes nya medarbetare på SWEDESD, Uppsala Universitet. Det var ett bra samtal där vi gemensamt kunde konstatera att SWEDESDe uppdrag som fokuspunkt för GAP med fokus på rapportering, forskning och internationellt arbete kompletterar Kunskapslänkens syfte att vara verktyget för implementering av Lärande för hållbar utveckling på regional och lokal nivå. En bred samverkan mellan SWEDESD och Kunskapslänken borde kunna utgöra den kraftsamling som behövs för att utveckla lärandet för hållbar utveckling i hela landet.

Efter denna redovisning lyftes att antal frågor och synpunkter. Bland annat hur Kunskapslänken kan bidra till att de sociala hållbarhetsfrågorna får större utrymme i strategiska planer och styrdokument på alla nivåer.

Det behövs en bro mellan forskningen och myndigheterna, dessutom bör hållbarhetsbegreppet bli mer relevant för fler myndigheter.

Civilsamhället ska ses som en innovationskraft och ett komplement till övriga aktörers arbete för hållbar samhällsutveckling. Unga behöver tidigt få känna av att de är en resurs i samhället. Samtidigt kan undervisning för hållbar utveckling också vara en ingång för att nå de som är mest behov av stöd genom intressanta och relevanta uppdrag som pedagogiskt verktyg.

Kunskapslänken bör återuppta samtalet med SKL med fokus på social hållbarhet och där lyfta betydelsen av medborgarnas delaktighet, något som politiken ofta "glömmer" bort.

Webben

Kunskapslänken är en fortsättning på KNUT-projektet men eftersom båda namnen lever vidare råder ibland viss förvirring. Av denna anledning så har projektgruppen beslutat att endast använda Kunskapslänken. Domänen www.kunskapslanken.nu har lagts upp och där finns all information om pågående aktiviteter. Den gamla webben www.knutprojektet.se kommer att finnas kvar men endast som ett arkiv över genomförda aktiviteter. Ett nytt informationsblad har tagits fram.

Förslag till verksamhetsplan Kunskapslänken

Projektledningens förslag till syfte, mål och organisationsform för Kunskapslänken presenterades, se bilaga.

Synpunkter gällande prioriteringsordning av målen framfördes och kommer att justeras enligt det samtal som fördes om att sätta fokus på barn och ungas delaktighet.

Förslaget till organisationsformen ideell förening fick positivt gensvar. Förslaget hade skickats ut i förväg och positiv återkoppling har också framförts från myndighetsrepresentanterna som inte deltog på mötet. Man såg organisationsformen som en möjlighet att få grundfinansiering från departement och myndigheter även om det idag inte finns någon tradition hos myndigheter att bidra med medel till föreningar.

Under presentationen gjordes jämförelser med Ung Företagsamhet, som i år firar 35-årsjubileum, och som finns spritt i hela landet med ett finansiellt grundstöd från Skolverket och Näringsdepartementet, www.ungforetagsamhet.se. Organisations- och finansieringsform liknar också den för Den globala skolan, www.utbyten.se/denglobalaskolan.

Frågor som kom upp var om myndigheterna måste vara medlemmar i föreningen vilket inte bör vara nödvändigt för att nyttja Kunskapslänken som ett verktyg för att nå ut med sitt budskap. En annan fråga gällde om man tror sig kunna få statligt stöd när nu SWEDESD utsetts av regeringen till fokuspunkt för Lärande för hållbar utveckling. Som framgår under punkten Nationellt ovan kan Kunskapslänken ses som ett komplement till SWEDESDe uppdrag som fokuspunkt och fokusera på implementering genom konkreta insatser i kommuner/skolor.

Ingen myndighet har i dagsläget några medel för att kunna medfinansiera en nationell kunskapsorganisation, en Kunskapslänk. Myndigheterna själva söker medel för specifika uppdrag/projekt. För att ändå komma igång med samverkan kan man i ett första skede identifiera andra projekt och uppdrag inom respektive myndighet som matchar Kunskapslänkens mål och syften och där myndigheten kan se Kunskapslänken som ett verktyg och nyttja etablerade nätverk och strukturer för att nå ut till barn och unga i landet. Exempel på några redan idag identifierade projekt/uppdrag är:

- Landsbygdsnätverkets projekt "Mat är livet", <http://www.landsbygdsnatverket.se/huvudomraden/omnatverket/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv2015/idekonferensstartskottformatarlivet.5.65e2a3fa1517e7237a6a8ff0.html>
- Trafikverkets projekt "Attraktiva regioner 2.0", <http://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/planera-och-utreda/samhallsplanering/samspel-mellan-trafik-och-bebyggelse/planera-for-hallbara-stader-och-attraktiva-regioner/den-attraktiva-regionen/>
- Spridning av Boverkets- Trafikverkets och Folkhälsomyndighetens projekt "Det är viktigt när det är på riktigt", online4.ineko.se/trafikverket/Product/Detail/44447
- Naturvårdsverkets roll som Sveriges fokuspunkt för genomförandet av FN:s program om hållbara livsstilar och utbildning,

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2014/11/sverige-leder-fns-globala-program-om-hallbara-livsstilar-och-utbildning-tillsammans-med-japan-och-wwf/>
Skulle Naturvårdverket inom detta uppdrag kunna vara grundfinansiär för Kunskapslänken?

- De för flera myndigheter gemensamma regeringsuppdragen om hållbar konsumtion, <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2014/Hallbar-konsumtion1/> och att analysera hur de inom sitt område kan bidra till att nå miljömålen <http://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2015/06/uppdrag-att-analysera-hur-myndigheten-ska-verka-for-att-na-miljomalen/>
- Kemikalieinspektionens samverkan med Håll Sverige Rent och Grön Flaggs nya tema om kemikalier, <http://www.hsr.se/nyhet/2015/kemikalier-nytt-tema-i-gron-flagg>

En fråga ställdes om det finns en plan B om myndigheterna inte ser sig kunna medverka i och delfinansiera en nationell kunskapsorganisation för Lärande för hållbar utveckling. Det spontana svaret var att man då går tillbaka till ruta ett, där respektive organisation, Energikontor Sydost, Bio Fuel Region och Framtidsmuseet, jobbar var för sig på det regionala planet som det var innan KNUT- projektet startade. Funktionen som ”spindeln i nätet” på nationell nivå som samordnar forskning, myndighetsuppdrag, projektresultat och goda exempel inom ramen för lärande för hållbar utveckling, som Energimyndigheten har gjort möjlig genom att finansiera KNUT-projektet och Kunskapslänken, försvinner. En annan konsekvens blir att om det enbart tillförs medel från regionala aktörer kommer insatser att genomföras i de regioner där projektet Kunskapslänken genomförs idag. Då uppnås heller inte målet att utvidga det geografiska området för spridning och utveckling av lärande för hållbar utveckling till hela landet.

Med andra ord, om inga nationella medel finns tillgängliga från och med andra halvåret 2016 avslutas projektet Kunskapslänken.

Information om Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor – samverkan med Kunskapslänken?

Helen Spetsmark informerade om *myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor* Hösten 2014 väckte Konsumentverket där frågan om att starta myndighetssamverkan kring frågor som rör hållbar utveckling i förhållande till barn och unga som en ny ”bubbla” i nätverket där myndigheter som arbetar med hållbarhetsfrågor skulle kunna utbyta erfarenheter, samordna och kanske samarbeta rent operativt.

Frågan väcktes i samband med att ett flertal myndigheter blev inbjudna till ett första dialogmöte med projektet Kunskapslänken. Konsumentverket avvaktade då att föra frågan om en ”bubbla” vidare för att se om Kunskapslänken skulle kunna bli det samordningsforum som efterfrågas.

Konsumentverket har bjudit in till ett samrådsmöte för att inom ramen för Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor, se bilaga, diskutera samverkan kring

hållbar utveckling och eventuell samordning med Kunskapslänken. Inbjudna är myndigheter som idag deltar i både Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor som arbetar med hållbarhetsfrågor och som deltar i nätverket som Kunskapslänken driver: Boverket, Folkhälsomyndigheten, Livsmedelsverket, MUCF, Skolverket.

Fortsatt process

Projektledningen för Kunskapslänken föreslår:

- En träff på respektive myndighet för att diskutera hur Kunskapslänken kan bidra till att myndighetens uppdrag att nå ut till barn och unga ökar
- Att frågan lyfts på av myndigheternas representanter på Miljömålsrådets första möte under 2016 inom ramen för myndigheternas uppdrag att nå miljömålen
- En presentation för politikerna i miljömålsberedningen
- Förankring och beslut på respektive myndighet
- Framtagning och inlämning av regionala projektansökningar

Projektledningen för Kunskapslänken tackar samtliga myndighetsrepresentanter för ett bra samarbete under året och önskar alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Oskarshamn 9 december 2015

Kerstin Eriksson
Projektledare/nationell koordinator

Bilagor:

- Förslag till verksamhetsplan Kunskapslänken
- Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor